

เภสัชกรหญิงเย็นจิตร เตชะดำรงสิน แบบอย่างของข้าราชการในพระบาทสมเด็จพระเจ้า อยู่หัว

วิชัย โชควิวัฒน์

คุณเย็นจิตร เตชะดำรงสิน ได้รับรางวัลข้าราชการพลเรือนดีเด่น เมื่อ พ.ศ.2549 รางวัลคนดีศรีสาธารณสุข เมื่อ พ.ศ.2551 และเป็นผู้ถึงพร้อมตามประมวลจริยธรรมข้าราชการ เมื่อ พ.ศ.2556 และได้รับประกาศเกียรติคุณจากมหาวิทยาลัยเจิงตู ในฐานะผู้มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการแพทย์แผนจีนในประเทศไทย เมื่อปี 2556 ซึ่งหากศึกษาประวัติและผลงานของคุณเย็นจิตรแล้ว จะพบว่า คุณเย็นจิตรไม่เพียงเป็นผู้ถึงพร้อมด้วยคุณสมบัติของข้าราชการดีเด่นและรางวัลอื่นๆ เท่านั้น แต่ควรถือเป็นแบบอย่างของข้าราชการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโดยแท้

คุณเย็นจิตร เกิดเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2496 ตำแหน่งสุดท้ายในชีวิตข้าราชการคือเภสัชกรเชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการสถาบันการแพทย์ไทย-จีน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

พื้นฐานดั้งเดิมคุณเย็นจิตรเป็นนักวิทยาศาสตร์จบการศึกษาเป็นวิทยาศาสตร์บัณฑิต จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อ พ.ศ.2519 จากนั้นไปศึกษาที่มหาวิทยาลัยเซาท์เวสต์เทิร์น ในประเทศฟิลิปปินส์ จบเภสัชศาสตรบัณฑิต ในสาขาเภสัชเคมี

เมื่อ พ.ศ. 2522 ต่อจากนั้นยังได้ศึกษาจนได้ประกาศนียบัตรเภสัชกรรม แผนโบราณ จากโรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดมหาธาตุ และได้ไปศึกษาอบรมในต่างประเทศเป็นระยะๆ ได้ประกาศนียบัตรการควบคุมคุณภาพเภสัชผลิตภัณฑ์ จากมหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ เมื่อ พ.ศ. 2526 ได้วุฒิบัตรการควบคุมคุณภาพยาสมุนไพรจีน จากมหาวิทยาลัยแพทย์แผนจีนเซี่ยงไฮ้ เมื่อ พ.ศ. 2530 ได้ประกาศนียบัตรการควบคุมคุณภาพสมุนไพรทางเคมี จากมหาวิทยาลัยบอนน์และมหาวิทยาลัยไฟรบวร์ก แห่งบริสเกาในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เมื่อ พ.ศ. 2531 ได้ประกาศนียบัตรด้านการประกันคุณภาพผลิตภัณฑ์สมุนไพร จากศูนย์วิจัยและการศึกษาสมุนไพร มหาวิทยาลัยซิดนีย์ ออสเตรเลีย เมื่อ พ.ศ. 2545 และได้ประกาศนียบัตรการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตยาและการควบคุมคุณภาพในชั้นอุตสาหกรรม จากสถาบันของบริษัทเกลทท์แอร์เทคนิคและฮอฟฟ์มานน์ลาโรช มลรัฐนิวเจอร์ซีย์ สหรัฐอเมริกา เมื่อ พ.ศ. 2545

คุณเย็นจิตรรับราชการในสถาบันวิจัยสมุนไพร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ นานถึง 24 ปี โดยมีผลงานโดดเด่นในงานควบคุมคุณภาพสมุนไพรและ

ผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ ก่อนโอนไปทำงานในสถาบันการแพทย์ ไทย-จีน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้จนเกษียณอายุราชการ ได้ทำงานพัฒนาการแพทย์แผนจีนในประเทศไทย สืบต่อจากนายแพทย์ชวลิต สันติกิจรุ่งเรือง ได้อย่างโดดเด่นน่าชื่นชม

การแพทย์แผนจีนเป็นศาสตร์เก่าแก่ซึ่งสร้างคุณูปการให้แก่สังคมชาวจีนทั้งในประเทศจีนและชาวจีนโพ้นทะเลมาช้านาน การแพทย์แผนจีนได้เข้ามาในประเทศไทยพร้อมกับการอพยพและการติดต่อค้าขายของคนจีนที่เข้ามาสู่ประเทศไทย จนเป็นที่ยอมรับแม้ในราชสำนัก ดังปรากฏตำรับยาจีนในตำราพระโอสถ พระนารายณ์ และแพร่หลายในชุมชน ดังปรากฏร้านยาจีน และซินแสจีนในชุมชนต่างๆ ที่มีชาวจีนอาศัยอยู่

ความ “มหัศจรรย์” ของการแพทย์จีนปรากฏเป็นข่าวฮือฮาเมื่อประธานาธิบดีนิคสันดำเนินนโยบาย “เปิดม่านไม่ไฟ” พื้นฟูความสัมพันธ์กับสาธารณรัฐประชาชนจีน นักข่าวที่เดินทางเข้าไปในสาธารณรัฐประชาชนจีนได้พบกับ “ความมหัศจรรย์” ของศาสตร์การฝังเข็มทั้งเป็นยาระบบความรู้สึกและใช้ในการรักษาโรค วงการแพทย์ไทยก็ “ตื่นเต้น” ไปกับข่าวนี้ และมีคณะแพทย์เดินทางเข้าไปทัศนศึกษาในสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมีคณะเข้าไปศึกษาศาสตร์การฝังเข็มโดยเฉพาะ และมีการนำเข้ามาใช้ในประเทศไทย ต่อมาเมื่อมีการแก้ไขพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม ในปี พ.ศ. 2525 ก็ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมนิยามของการประกอบวิชาชีพเวชกรรมให้ครอบคลุมเรื่องการฝังเข็ม ทั้งเพื่อการรับรู้ความรู้สึกและการรักษาโรค เพื่อให้แพทย์ไทยสามารถนำวิชาฝังเข็มมาใช้ในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมได้ด้วย

อย่างไรก็ดี ศาสตร์การฝังเข็ม เป็นศาสตร์ที่

“ล้าลึก” ยังไม่สามารถอธิบายได้ด้วยความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่มีอยู่ในโลกปัจจุบัน จึงไม่น่าแปลกสำหรับแพทย์ไทยที่เรียนมาแบบตะวันตกจะสามารถนำวิชาฝังเข็มเข้ามาใช้ประโยชน์ได้เช่นเดียวกับที่แพทย์จีนใช้อยู่ในประเทศจีน ทำให้การพัฒนาด้านการศึกษาและการใช้ประโยชน์จากศาสตร์ฝังเข็มและวิชาแพทย์จีนไม่เจริญก้าวหน้าเท่าใดนักในประเทศไทย ในช่วงสองทศวรรษแรกของการเข้าไปรับวิทยาการด้านนี้จากหลังม่านไม่ไฟ แพทย์จีนที่ประกอบวิชาชีพในประเทศไทยส่วนใหญ่ก็ศึกษาสืบทอดความรู้จากบรรพบุรุษ ที่เรียนจบปริญญามาจากมหาวิทยาลัยแพทย์จีน มีบ้างแต่ไม่มาก

บุคคลผู้ที่สามารถนำวิชาการแพทย์แผนจีนมาลงหลักปักฐานอย่างมั่นคงในประเทศไทย คือ นายแพทย์ชวลิต สันติกิจรุ่งเรือง ซึ่งแท้จริงแล้วมีข้อจำกัดสำคัญในสองด้าน คือ เรียนมาแบบแพทย์แผนปัจจุบัน และสภาพร่างกายเป็น “รังแห่งโรคภัย” จนล้มป่วย แทบเอาชีวิตไม่รอดหลายครั้ง และบั้นปลายชีวิตก็พิการบางส่วนจากหลอดเลือดในสมองแตก แต่ด้วย “หัวใจเพชร” และความมุ่งมั่นอดทน แน่วแน่ ไม่ท้อถอย ในที่สุดก็สามารถ “สถาปนา” ศาสตร์การแพทย์แผนจีนขึ้นในระบบสาธารณสุขไทยเป็นผลสำเร็จ โดยมีผลงานสำคัญสรุปได้ 5 ประการ ได้แก่

1) การสร้างความร่วมมือด้านสาธารณสุขอย่างมั่นคงระหว่างไทย-จีน จนมีการลงนามความร่วมมือในระดับรัฐมนตรีหลายครั้ง

2) การจัดฝึกอบรมหลักสูตร “การฝังเข็ม-รมยา 3 เดือน” ให้แก่แพทย์ไทย จนเป็นที่นิยมอย่างกว้างขวาง และสามารถนำไปใช้ผสมผสานการรักษาโรคให้แก่ผู้ป่วยได้เป็นจำนวนมาก ปัจจุบันมีแพทย์แผนปัจจุบันของไทยที่ผ่านการฝึกอบรมเรื่อง

ฝั่งเพิ่มจนนำไปใช้ประโยชน์ได้กว่า 1,300 คน

3) การส่งเสริมให้มีการศึกษาระดับปริญญาด้านศาสตร์การแพทย์จีน จนเกิดคณะแพทย์แผนจีนขึ้นในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติเป็นแห่งแรก ต่อมาเกิดวิทยาลัยการแพทย์ทางเลือกในมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมเป็นแห่งที่สอง และแห่งที่สามที่วิทยาลัยนครราชสีมา

4) การจัดตั้งศูนย์ความร่วมมือการแพทย์ไทย-จีน ขึ้นในกระทรวงสาธารณสุข ปัจจุบันพัฒนาเป็นสถาบันการแพทย์ไทย-จีน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

5) การผลักดันด้านกฎหมายจนมีการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดให้สาขาการแพทย์แผนจีนเป็นสาขาการประกอบโรคศิลปะตามพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2552

เมื่อ นายแพทย์ชวลิต เสียชีวิตลงอย่าง “กะทันหัน” ใน “วัยอันไม่สมควร” ขณะนั้น คุณเย็นจิตร์เป็น “เบอร์สอง” ในสถาบันการแพทย์ไทย-จีน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่คุณเย็นจิตร์เป็นเภสัชกรไม่ใช่แพทย์ และมีแพทย์ที่อยากเข้ามารับตำแหน่งสืบทอดจากนายแพทย์ชวลิตหลายคน ผู้เขียนในฐานะอธิบดีกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกในขณะนั้นจะต้องตัดสินใจเลือกคนที่เห็นว่าเหมาะสม ซึ่งผู้เขียนตัดสินใจเลือกคุณเย็นจิตร์โดยไม่ลังเลเลย เพราะทำงานด้วยกันมานาน เห็น “ฝีมือ” และ “อุปนิสัยใจคอ” แล้วเชื่อมั่นว่าจะสามารถสืบทอดงานของนายแพทย์ชวลิต ต่อไปได้เป็นอย่างดี แม้ไม่ได้เป็นแพทย์ก็ตาม จึงได้เชิญคุณเย็นจิตร์มา “ขอเรื่อง” ให้รับหน้าที่นี้ คุณเย็นจิตร์ปฏิเสธทันที เพราะความเป็นนักวิชาการที่รักงานวิชา

การ และรู้ว่าการทำหน้าที่นี้จะต้อง “เสียเวลาในชีวิต” ไปเผชิญปัญหาหนักหนาสาหัสเพียงใด ด้วยปัจจัยทั้งภายในภายนอก ปัญหาภายในคือความเป็นแพทย์แผนจีน ถ้าทำดีก็อาจ “เด่น” “ล้ำหน้า” การแพทย์แผนไทยจนกระทบต่อความรู้สึก “ชาตินิยม” อันไร้เหตุผล ปัญหาภายนอกคือการไม่เป็นเอกภาพของวงการแพทย์จีน ต่างกลุ่มต่างสำนัก มากมาย โชคดีที่หลังจากเจรจากันในเวลาพอสมควร คุณเย็นจิตร์ก็ไม่ปฏิเสธ และโชคดีที่ไม่มี “การเมืองแทรก” คุณเย็นจิตร์จึงได้เข้ารับตำแหน่งหน้าที่อันเหมาะสมอย่างยิ่งกับคุณเย็นจิตร์ และคุณเย็นจิตร์ก็ทำหน้าที่อย่างดียิ่งตั้งแต่วันแรกจนถึงวันเกษียณอายุราชการ

ผลงานของคุณเย็นจิตร์ในหน้าที่ดังกล่าวทำให้ผู้เขียนภาคภูมิใจว่าเป็นผลการตัดสินใจที่ถูกต้องอย่างยิ่งครั้งหนึ่งในขณะดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

คุณเย็นจิตร์ทำหน้าที่อย่างดียิ่งทั้งขณะเป็น “เบอร์สอง” รองจากนายแพทย์ชวลิต โดยทำงานวิชาการอยู่ “ข้างหลัง” และไม่เคยทำอะไร “ล้ำหน้า” นายแพทย์ชวลิตเลย ตลอดเวลาที่นายแพทย์ชวลิตมีชีวิตอยู่ไม่เคยแสดงออกหรือมีสัญญาณใดๆ ในทางลบต่อคุณเย็นจิตร์เลย มีแต่ยกย่อง ชื่นชม และให้การสนับสนุนด้วยดีโดยตลอด เมื่อคุณเย็นจิตร์ก้าวขึ้นมาเป็น “เบอร์หนึ่ง” ก็สามารถทำหน้าที่ได้อย่างดียิ่ง โดยเฉพาะงานด้านวิชาการซึ่งทำได้อย่างโดดเด่นมาก

คุณเย็นจิตร์สามารถทำงานได้สำเร็จอย่างดี เพราะ 1) คุณเย็นจิตร์ “ตีบทแตก” ว่าหน่วยงานของตนมีบทบาทหน้าที่อะไรบ้าง ทั้งตามที่กำหนดไว้ในตัวบทกฎหมาย นโยบาย และแผนงานโครงการต่างๆ 2) คุณเย็นจิตร์สามารถมองเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์

ออก ว่าด้วยทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ทั้งงบประมาณ บุคลากร และความรู้ ควรจะเลือกทำอะไรเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์สำคัญอะไรบ้าง 3) คุณเห็นจิตรสามารถ “มองไปรอบๆ” หาคาศิพยุทธศาสตร์ (Strategic Partners) และภาคีหลัก (Boundary Partners) ให้มาช่วยร่วมคิด ร่วมใจ ร่วมแรง และร่วมงาน ได้อย่างมีพลัง โดยการวางแผนงาน / โครงการ ที่เป็นแผนบูรณาการอย่างแท้จริง 4) คุณเห็นจิตรเป็นนักวิชาการที่ “บริหารงานวิชาการ” เป็น และทำได้อย่างดีเยี่ยม

เหนืออื่นใด คุณเห็นจิตรเองเป็น “นักวิชาการคุณภาพ” ที่มีผลงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง มีความขยันหมั่นเพียร มุ่งมั่น ทุ่มเท เสียสละ ยอมทำงานหนักกว่าคนอื่น มีความอ่อนน้อมถ่อมตน สามารถประสานเชื่อมโยงทุกฝ่ายที่แม้ขัดแย้งกันให้มาทำงานร่วมกันได้ และที่สำคัญคือมีความซื่อสัตย์สุจริต และมีธรรมาภิบาลในการทำงานที่เป็นระบบอย่างแท้จริง

ตลอดระยะเวลาที่คุณเห็นจิตรทำงานด้านการแพทย์ ไทย-จีน จึงได้สร้างผลงานเป็นที่ประจักษ์มากมาย เป็นต้นว่า

1. การสร้างตำราการแพทย์จีนเป็นภาษาไทย

จำนวนมาก จนน่าอัศจรรย์ ได้แก่ (1) ตำรา “ศาสตร์การแพทย์แผนจีนเบื้องต้น” (2) หนังสือ “พัฒนาการการแพทย์แผนจีนในประเทศไทย” (3) หนังสือ “การตรวจชีพจร” (4) หนังสือ “พจนานุกรมศัพท์การแพทย์แผนจีน (จีน-ไทย-อังกฤษ)” (5) หนังสือ “เรื่องควรรู้เกี่ยวกับการฝังเข็ม” (6) ตำรา “การฝังเข็ม รมยา เล่ม 1 (ศาสตร์การฝังเข็ม)” (7) ตำรา “การฝังเข็ม รมยา เล่ม 2 (การฝังเข็มรักษาโรคที่พบบ่อย 11 ระบบ)” (8) ตำรา “การฝังเข็ม รมยา เล่ม 3 (การฝังเข็มรักษาอาการปวด)” (9) ตำรา “การฝังเข็ม รมยา

เล่ม 4 (การฝังเข็มรักษาโรคหลอดเลือดสมอง)” (10) คู่มือ “การใช้สมุนไพร ไทย-จีน” (11-13) ชุดตำรา “ตำรายาจีนที่ใช้บ่อยในประเทศไทย เล่ม 1, เล่ม 2, เล่ม 3 (14) ตำรา “ตำรายาจีนที่ใช้บ่อยในประเทศไทย ฉบับสมบูรณ์” (15) หนังสือ “เห็นหลินจื่อ... จากการใช้สมุนไพร” (16) หนังสือ “ศาสตร์ยาสมุนไพรจีน” (17) คู่มือ “การดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน” (18) หนังสือ “เห็นหลินจื่อกับการดูแลสุขภาพ”

2. การวิจัยและพัฒนา มีการศึกษาวิจัยอย่างเป็นระบบ อย่างมียุทธศาสตร์ และอย่างมีบูรณาการ ได้แก่

2.1 การวิจัยการผลิตและการแปรรูปสมุนไพรจีนเพื่อลดการนำเข้า

มีการศึกษาอย่างเป็นระบบว่ามีสมุนไพรจีนชนิดใดที่นำเข้ามาใช้มาก และเลือกมาศึกษาวิจัยการปลูกในท้องถิ่นต่างๆ โดยการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์จากกรมวนตรีสธารณสุขจีน และเลือกสมุนไพรมาศึกษาวิจัยการปลูกอย่างเป็นระบบ เช่น ปัญจขันธ์ (เจียวกู่หลาน) มีการศึกษาตั้งแต่การคัดเลือกสายพันธุ์ การเตรียมดิน การยกทรง การเลือกสีและเส้นที่ทรงแสง การรดน้ำ การตรวจปริมาณสารสำคัญ โดยความร่วมมือของหลายหน่วยงาน เช่น กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก จนได้ข้อสรุปชัดเจนได้สายพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูงกว่าพันธุ์พื้นเมืองเฉลี่ยร้อยละ 32-33 และสามารถเก็บเกี่ยวได้ เมื่อพืชมีอายุเพียง 76-78 วัน ไม่ต้องรอถึง 4-6 เดือน ต่อจากนั้นได้มีการ “จัดการความรู้” บันทึกและรายงานผลการศึกษาออกมาเป็นรูปเล่ม กะทัดรัด ประณีต สามารถนำไปขยายผลทั้งแก่เกษตรกรให้สามารถปลูกได้อย่างถูกต้องตาม

“แนวทางเกษตรดีที่เหมาะสม” เชื่อมโยงกับผู้ผลิตระดับอุตสาหกรรมโดยไม่ต้องผ่านคนกลาง นำไปสู่เชิงพาณิชย์ได้ต่อไป

นอกจากเรื่องปัญจชั้นนี้ แล้ว ต่อมายังศึกษาเรื่อง โกลจุฬาลำพา (ชิงเฮา) ซึ่งเป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิตยามาลาเรีย จนสำเร็จ

ทั้งสองการศึกษา คุณเย็นจิตรสามารถทำอย่างมียุทธศาสตร์จนประสบความสำเร็จด้วยงบประมาณที่ได้รับอย่างจำกัดมาก

2.2 การวิจัยเห็ดหลินจือและสปอร์เห็ดหลินจือในประเทศไทย เป็นโครงการศึกษาวิจัยแบบบูรณาการที่ใหญ่มาก โดยร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ถึง 12 หน่วยงาน ได้แก่ (1) โครงการพิเศษสวนเกษตรเมืองยาง ในพระองค์สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ อำเภอเขียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ (2) คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล (3) คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล (4) คณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (5) คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (6) คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ (7) สถาบันบริการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ (8) สำนักวิชาการวิทยาศาสตร์การแพทย์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ (9) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (10) องค์การเภสัชกรรม (11) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ (12) กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

โครงการวิจัยนี้ประกอบด้วย 4 โครงการย่อย ได้แก่ (1) การผลิตเห็ดหลินจือและสปอร์เห็ดหลินจือตามแนวทางเกษตรดีที่เหมาะสม (2) การวิจัยเห็ดหลินจือและสปอร์เห็ดหลินจือในระดับพรีคลินิก (3) การวิจัยเห็ดหลินจือและสปอร์เห็ดหลิน

จือในระดับคลินิก (4) การพัฒนาผลงานวิจัยเห็ดหลินจือและสปอร์เห็ดหลินจือสู่การใช้ประโยชน์ โดยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อคัดเลือกพันธุ์เห็ดหลินจือที่มีปริมาณสารสำคัญและให้ผลผลิตสูง คู่ต่อการลงทุนเชิงพาณิชย์ (2) เพื่อพัฒนาการผลิตเห็ดหลินจือและสปอร์เห็ดหลินจือตามแนวทางเกษตรดีที่เหมาะสมให้ได้วัตถุดิบที่มีคุณภาพดี ทดแทนการนำเข้า (3) เพื่อศึกษาวิจัยเห็ดหลินจือและสปอร์เห็ดหลินจือในระดับพรีคลินิกและคลินิก (4) เพื่อพัฒนาผลงานวิจัยเห็ดหลินจือและสปอร์เห็ดหลินจือสู่การใช้ประโยชน์ในวงกว้าง

นับเป็นตัวอย่างงานวิจัยที่น่าศึกษาทั้งวิธีคิด วิธีเชื่อมโยง และวิธีดำเนินงาน ตลอดจนผลที่จะเกิดขึ้นต่อไป

3. การพัฒนามาตรฐานการแพทย์แผนจีนในประเทศไทย เพื่อให้การแพทย์จีนสามารถก่อประโยชน์แก่ประชาชนชาวไทย ทั้งในด้านประสิทธิผล ความปลอดภัยและความคุ้มค่า คุณเย็นจิตรได้พยายามประสานผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ สร้างมาตรฐานต่างๆ ของการแพทย์แผนจีนขึ้น ทั้งมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานคำศัพท์ มาตรฐานสถานพยาบาล แนวทางปฏิบัติทางคลินิก มาตรฐานยาและสมุนไพรจีนมาตรฐานวัสดุและเครื่องมือแพทย์ มาตรฐานตำรา และยังได้จัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านการแพทย์แผนจีนไว้อย่างมีประโยชน์ยิ่ง

คุณเย็นจิตรนับเป็นแบบอย่างของข้าราชการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโดยแท้ เป็นนักวิชาการที่ทำงานในระดับ “มืออาชีพ” และสามารถรักษา “เกียรติศักดิ์แห่งนักวิชาการ” ไว้ได้อย่างดีเยี่ยม นอกจากสร้างสรรค์ผลงานด้านวิชาการโดยตนเองแล้วยังสามารถทำงานวิชาการอย่างบูรณาการ และอย่างครบวงจรจนประสบความสำเร็จอย่างน่าชื่นชม

คนไทยมีเอกลักษณ์สำคัญที่เป็นจุดแข็ง ตามที่สมเด็จพระยามหาราชูปาไพได้ทรงสรุปไว้คือ “รักอิสระเสรี ไม่ชอบความรุนแรง และเก่งในการประสานประโยชน์” แต่ความรักอิสระเสรีบางครั้งกลายเป็นจุดอ่อน ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในการทำงานเป็นทีม แต่คุณเย็นจิตรสามารถ “ก้าวข้าม” ปัญหาไปได้อย่างน่าศึกษา ดังกรณีการศึกษาวิจัยเห็ดหลินจือที่ต้องประสานเชื่อมโยงหน่วยงานต่างๆ ถึง 12 หน่วยงาน มาทำงานด้วยกัน ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้คุณเย็นจิตรสามารถทำงานนี้

สำเร็จได้อย่าง “น่าอัศจรรย์” ก็คือการยึดมั่นในพระราโชวาทของสมเด็จพระบรมราชชนก ที่ว่า

“ขอให้ถือผลประโยชน์ส่วนตัวเป็นที่สอง
ประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง

ลาม ทรัพย์ และเกียรติยศ จะตกมาแก่ท่านเอง

ถ้าท่านทรงธรรมแห่งวิชาชีพไว้ให้บริสุทธิ์”

ขอให้คนไทย ข้าราชการไทย จงเกิดกำลังใจจากการได้มีโอกาสรู้จัก ร่วมงาน หรืออย่างน้อยได้รู้ว่ามีคนดีๆ เช่นนี้บนผืนแผ่นดินไทย